

Deze tekst is onderdeel van de Openbare Review die in oktober 2023 door het Nationaal Archief georganiseerd wordt voor modules 3-8 van het DUTO-raamwerk. Deze module sluit aan op de generieke module (module 3) en moet gezamenlijk met die module toegepast worden. Het is daarnaast raadzaam om de inleiding op het DUTO-raamwerk en de toelichting op het gebruik van modules 3-8 eerst te lezen, om modules 3-8 in hun context te kunnen plaatsen. Voor meer informatie: www.nationaalarchief.nl/duto-raamwerk

1 Module 6: DUTO-proces Bewaren

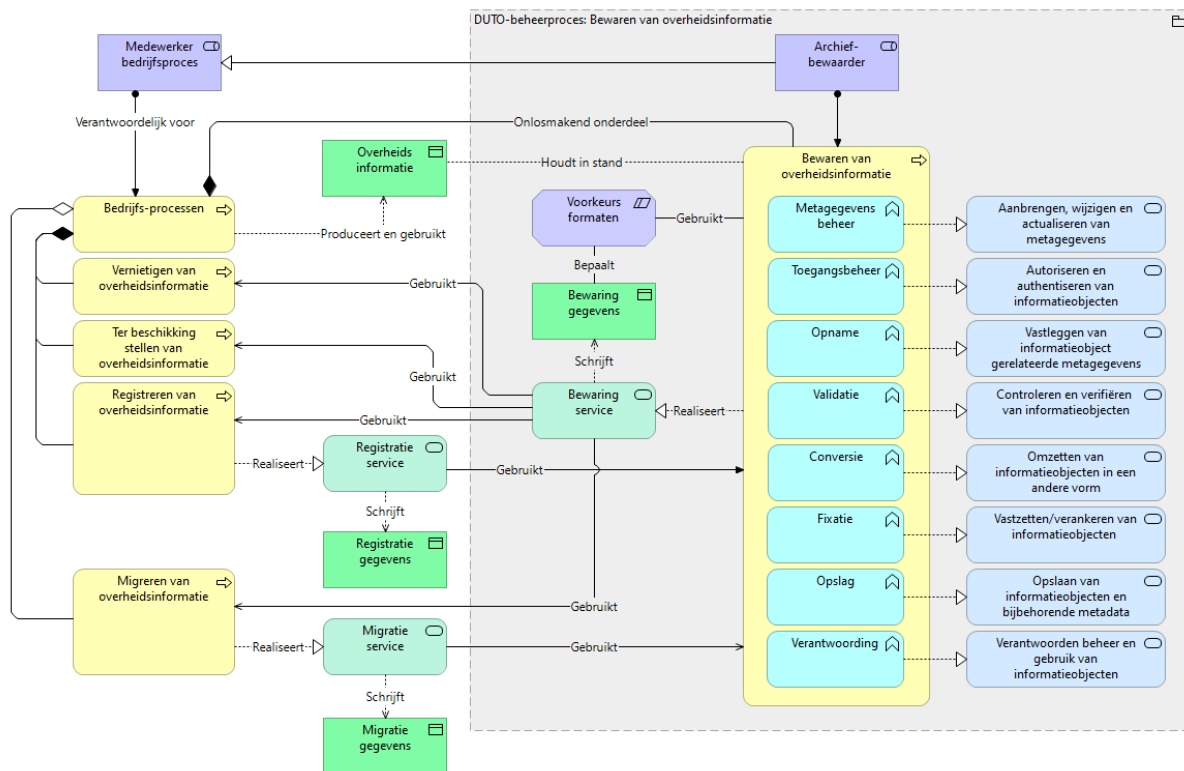
2 Definitie

3 Het DUTO-proces bewaren gaat over de activiteiten die nodig zijn om overheids-
 4 informatie te behouden op zo'n manier dat er gedurende de gehele levenscyclus geen
 5 onaanvaardbaar informatieverlies optreedt, de authenticiteit wordt gewaarborgd en de
 6 leesbaarheid is gegarandeerd.

7 Procesbeschrijving

8 Het DUTO-proces "bewaren" hangt samen met andere DUTO-processen. Het wordt
 9 voorafgegaan door het proces "registratie" of "migreren". Deze processen zorgen voor de
 10 opname van overheidsinformatie in een informatiesysteem. Het proces bewaren zorgt er
 11 voor dat de informatie beschikbaar is en toekomstbestendig. Alle DUTO-processen
 12 hebben een directe verbinding met "bewaren".

13 Plaat 6.1: Het DUTO-proces bewaren

14 Waar de overheidsinformatie wordt bewaard, hangt af van de inrichting van het DUTO-
 15 proces 'registreren'. Afhankelijk van het gekozen implementatiepatroon (-> link naar
 16 generiek deel), kunnen informatieobjecten in één of meerdere voorzieningen staan.
 17 Informatie kan zich bijvoorbeeld bevinden in een specifieke voorziening (zoals een
 18 vakapplicatie) of in een generieke voorziening zoals een documentmanagementsysteem
 19 (DMS).
 20

21 Met het DUTO-proces 'ter beschikking stellen' wordt de bewaarde informatie beschikbaar
22 gesteld aan gebruikers. Dat kan voor verschillende doelen zijn en ook in verscheidene
23 vormen. Zo kan informatie in de vorm van Linked Data beschikbaar worden gesteld, als
24 het doel is om informatie uit verschillende collecties aan elkaar te kunnen relateren. En
25 informatie die door machines gelezen gaat worden, wordt op een andere manier
26 beschikbaar gesteld dan informatie die door mensen gelezen gaat worden.

27 De levenscyclus van overheidsinformatie is in veel gevallen niet hetzelfde als die van de
28 voorzieningen waarin zij is opgeslagen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer
29 overheidsinformatie is gewaardeerd met een lange bewaartermijn. In dit geval zal het
30 DUTO-proces 'migreren' één of meerdere keren toegepast worden voor het exporteren
31 van de informatie naar een voorziening die het bewaren voortzet. Dat kan een
32 opeenvolgende voorziening zijn bij een archiefvormer, maar indien het blijvend te
33 bewaren informatie betreft, ook overbrenging betekenen naar een e-depot.

34 Indien overheidsinformatie gewaardeerd is met een bewaartermijn die eindig is, dan
35 volgt uiteindelijk het DUTO-proces 'vernietigen'.

36 **Functies**

37 Bewaren wordt gerealiseerd door acht DUTO-functies die hieronder nader worden
38 toegelicht, in de context van dit DUTO-proces. De volgorde die hierbij wordt
39 aangehouden, is niet dwingend.

40 1. Metagegevensbeheer

41 Door metagegevens kan een informatieobject in het proces "bewaren" worden
42 beheerd. De metagegevens over de *checksum* maken bijvoorbeeld duidelijk of de
43 informatie betrouwbaar is en de metagegevens over de representatievorm kunnen
44 worden gebruikt om te bepalen of conversie nodig is omdat een bestandsformaat
45 dreigt te verouderen.

46 2. Toegangsbeheer

47 Door toegangsbeheer kunnen belanghebbenden toegang krijgen tot
48 informatieobjecten en de juiste permissies krijgen voor het gebruik of beheer van
49 informatieobjecten. Het voorkomt bijvoorbeeld onbedoelde wijzigingen door
50 gebruikers, die buiten het raadplegen van informatieobjecten geen belang
51 hebben, geen schrijfrechten toe te kennen.

52 3. Opname

53 Met het opnemen van een informatieobject (dat kan via het DUTO-proces van
54 registreren of migreren) wordt deze toegevoegd aan een beheerde omgeving.

55 4. Validatie

56 Door het controleren van informatieobjecten op volledigheid en juistheid kan
57 vastgesteld worden dat deze betrouwbaar is. Dat kan bijvoorbeeld door het loggen
58 van wijzigingen in inhoud, vorm en techniek. De analyse van de logbestanden
59 kunnen ongewenste mutaties aan het licht brengen.

60 5. Conversie

61 Door informatieobjecten op tijd om te zetten naar een andere vorm, wanneer een
62 formaat technisch dreigt te verouderen, blijven deze leesbaar en toekomst-
63 bestendig. Ook het scannen van fysieke documenten is een vorm van conversie.

64 6. Fixatie

65 Bij het fixeren worden maatregelen genomen om de vorm en inhoud van
66 informatieobjecten onveranderbaar te maken. Bijvoorbeeld door de schrijfrechten
67 van behandelaars na afhandeling van een dossier in te trekken, waardoor

68 onbevoegde of onbedoelde wijzigingen worden voorkomen. Een ander
69 mogelijkheid is het converteren van bestanden naar een vorm die minder gevoelig
70 is voor abusievelijke wijzigingen. Door fixatie blijft informatie betrouwbaar.

71 7. Opslag
72 Door informatieobjecten te plaatsen in een daartoe aangewezen en ingerichte
73 beheeromgeving, wordt gewaarborgd dat deze gedurende de levensduur vindbaar
74 en beschikbaar blijven.

75 8. Verantwoording
76 Met de functie verantwoording kan het beheer en gebruik van informatieobjecten
77 worden gerechtvaardigd. Bijvoorbeeld door te rapporteren over controles die
78 hebben plaatsgevonden op activiteiten die van invloed zijn op de betrouwbaarheid
79 van informatieobjecten (zie ook validatie).

80 Overwegingen bij implementatie

81 Bij het toepassen van randvoorwaarden en modeleisen voor het DUTO-proces Vernietigen
82 kiezen organisaties een passend **<link naar generieke module> niveau van**
83 **maatregelen</link>**. Deze keuze is gebaseerd op een organisatie-specifieke
84 risicoanalyse en verschilt per toepassing. Verder kan het gekozen
85 <link>implementatiepatroon</link> een rol spelen bij het vormgeven van dit DUTO-
86 proces.

87 Randvoorwaarden

88 De generieke randvoorwaarden (>> **link**) zijn van toepassing op het proces. Daarnaast
89 zijn er de volgende aanvullende of specifieke randvoorwaarden:

- 90 • Er is een conserveringsstrategie die toeziet op de instandhouding op lange termijn
- 91 van de geregistreerde informatieobjecten
- 92 • Er is een lijst met voorkeursformaten

93 Modelleisen

94 In de kolom "MoSCoW" is een weging op basis van de MoSCoW-methodiek (Must have,
95 Should have, Could have, Won't have) toegekend. Deze weging is bedoeld ter referentie.
96 Zie de <link>gebruiksaanwijzing bij het ontwerpstelsel voor meer informatie over de
97 toepassing van de MoSCoW-prioritering.

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
B01	De oplossing kan beheeracties uitvoeren zoals conversie van informatieobjecten, en indien van toepassing aggregaties daarvan, naar een geschikt of meer actueel bestandsformaat om de toegankelijkheid te kunnen waarborgen.	Conversie	M	NEN-ISO 16175-1 R 2.2.1
B02	De oplossing maakt het mogelijk dat de inhoud van informatieobjecten en metagegevens onveranderlijk kan worden gemaakt of kan worden beschermd tegen onbevoegde wijziging	Fixatie	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.1

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
B03	De oplossing maakt het wijzigen of bewerken van metagegevens overeenkomstig door de organisatie bepaalde bedrijfsregels	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.1
B04	De oplossing is in staat om metagegevens die het gebruik van digitale handtekeningen (datum, tijd en validatie) bij het informatieobject documenteren op te nemen en blijvend op te slaan	Metagegevens-beheer	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.5
B05	Het informatiesysteem maakt het opnemen van informatieobjecten en bijbehorende metagegevens mogelijk.	Opname	M	NEN-ISO 16175-1:2020 R.1.1.1
B06	De oplossing kan koppelen met een opslagcomponent op basis van [de van toepassing zijnde koppelingsstandaarden], als zij zelf niet voorziet in een dergelijke component	Opslag	M	NEN-ISO 16175-1:2020 R.1.1.2
B07	De oplossing bewerkstelligt dat de informatieobjecten en de bijbehorende metagegevens die door de applicatie worden beheerd blijvend en veilig worden opgeslagen en dat ze door de tijd, gedurende hun bewaartermijn, toegankelijk en opvraagbaar blijven voor bevoegde actoren.	Opslag	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.2.1 en Archiefregeling art. 25
B08	De oplossing kan routinematig elke gebruiker authenticeren alvorens toegang te verlenen indien informatieobjecten een bepaald rechtenniveau vereisen om toegang toe te staan	Toegangs-beheer	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.3
B09	De oplossing kan beveiligings- en toegangsbeperkingen toepassen om te bewerkstelligen dat alleen bevoegde actoren toegang kunnen krijgen tot informatieobjecten, in overeenstemming met hun toegangsrechten	Toegangs-beheer	M	NEN-ISO 16175-1 R 4.2.1

Module 6: Het DUTO-proces Bewaren

Openbare review DUTO-raamwerk (Oktober 2023)

www.nationaalarchief.nl/duto-raamwerk

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
B10	De oplossing is in staat om checksums of hashes te genereren, of andere mechanismen zoals viruschecks te implementeren om technische integriteitscontrole op bepaalde momenten te ondersteunen	Validatie	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.2, Moreq2010 N12.7.5
B11	De oplossing is in staat om rapporten te genereren over het opnemen, het gebruik, de toegang, de beveiliging en de verwijdering van informatieobjecten	Verantwoording	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.2.2, R.4.2.3
B12	De oplossing is in staat om rapporten te genereren over de acties die, door de oplossing zelf of door bevoegde actoren, worden uitgevoerd op informatieobjecten	Verantwoording	M	NEN-ISO 16175-1 R 3.2.3
B13	De oplossing is in staat om goedgekeurde metagegevensprofielen of -schema's door de tijd te beheren, te onderhouden en/of er koppelingen ernaartoe te realiseren, dusdanig dat het op geautomatiseerde wijze opnemen en onderhouden van gevalideerde metagegevenswaarden voor informatieobjecten en aggregaties van informatieobjecten wordt ondersteund	Metagegevensbeheer	S	NEN-ISO 16175-1 R 3.2.4
B14	De oplossing kan andere bevestigingsdetails voor digitale handtekeningen dusdanig op te nemen dat ze samen met het informatieobject kunnen worden gevraagd, zonder de integriteit van een privé-sleutel aan te tasten	Metagegevensbeheer	S	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.6
B15	De oplossing kan automatisch de gegevens van alle authenticatie- en veiligheidsgerelateerde activiteiten opnemen en laten zien	Verantwoording	S	NEN-ISO 16175-1 R 3.1.4

#	Eis	Functie	MoSCoW	Bronvermelding
B16	De oplossing kan een goedgekeurd classificatieschema voor bedrijfsactiviteiten beheren en onderhouden	Metagegevens-beheer	C	NEN-ISO 16175-1 R.1.4.1

98

CONCEPT